

Fogászati kezelések: mikor szükséges az allergiavizsgálat?

Megjelenés dátuma: 2012.05.17.

Az elmúlt 10-15 év során rohamosan emelkedett az allergiás betegek száma. Allergia számos formában felléphet, a tüneteket okozhatja például pollen, az elfogyasztott étel, lakáson belüli allergének, de nem ritka a fogászatban használt anyagok okozta allergiás reakció sem.

A fogászati allergiákat két alapvető csoportba soroljuk: a kezelés során azonnal, vagy nagyon rövid időn belül fellépő reakciók, illetve a késői, több hét, hónap, vagy akár év múlva megjelenő allergiák – magyarázza dr. Balogh Katalin allergológus, a Budai Allergiaközpont főorvosa.

Az allergiás reakciókat elsősorban a fogászati kezelés során felhasznált gyógyszerek okozhatják: helyi érzéstelenítők, fertőtlenítők, helyi kezeléshez használatos szerek. Ilyenek például a formaldehid, melynek irritatív és allergiát kiváltó hatása egyaránt ismert. Széles körű ipari és mezőgazdasági használata mellett az egészségügyben fertőtlenítőszerként használatos. A kolofóniumot lenyomatási anyagok, polírozó szerek tartalmazhatják. Az eugenolt különböző fogászati kezelőszerek, cink-oxidos cementek tartalmazzák. Okozhatnak hirtelen, néhány órán belül fellépő allergiás tüneteket az újabban gyakran használt fehér színű, fényre kötő tömőanyagok is.

A rövid időn belül jelentkező allergiás reakció jellemző tünete a beavatkozás helyén, vagy közvetlen környezetében kialakult vizenyő. Amennyiben a vizenyő terjed, testszerte kiütések jelentkezhetnek, nehézlégzés alakul ki, az elsősegély után azonnali orvosi kezelés indokolt.

A fémallergiák megszorodása egyértelmű, 10 év alatt a növekedés mértéke 14-26 százalék közötti. Ehhez nagy mértékben hozzájárult a bizsuk és piercingek viselésének elterjedése és az implantációs technikák térnyerése.-mondta el a főorvosnő. A késői allergiás reakciók okozói döntően a fémek, elsősorban nikkell, de lehet króm, kobalt, arany, réz, ritkán titán is. A nikkell túlérzékenység gyakran társul króm és kobalt érzékenységgel, valamint palládium és réz allergiával. A szájüregi tünetek és az ajkak kiszáradása, berepedezése, kisebesedése mellett a nikkeltartalmú fémekkel való érintkezés helyén (kézen, alkaron, nőknél nyakon, fül környékén) kialakuló jellegzetes bőrtünetek hívhatják fel rá a figyelmet. A késői allergiás reakciót okozó anyagok közé sorolható a már ritkán használt amalgám és higany is. A higanyt a gyógyászatban konzerválószerként használják, de ezen kívül számos más területen alkalmazzák (rozsdavédők, galvanizáló anyagok, aranyozó-, ezüstözők, festékek). A fogászatban az amalgám tömések alkalmazása idején növekedett meg a higany által okozott allergiás problémák száma. (a higany toxikus hatása is ismert).

Az előző csoportban említett fényre kötő tömőanyagok okozhatnak késői allergiás reakciót is.

A tünetek ez esetben a szájban elhúzódóan jelenlévő sebek, fekély-szerű elváltozások, más esetben –igen gyakran - tartósan fennálló égő, csípő érzés formájában jelentkeznek. A panaszokat rendszerint az őket kiváltó pótlás, vagy tömés eltávolítása teljesen megszünteti.

A panaszok hátterében fennálló okok, illetve a későbbi problémák megelőzésének érdekében a fémekre allergiás egyének számára ajánlott epicutan (rátevéses) teszt elvégzése nagyobb fogászati beavatkozások –implantátum, fogbeültetés, tömések – előtt.

Amennyiben tehát előfordult már egy-egy nyaklánc, vagy fülbevaló viselése során fellépő bőrpír, viszketés érdemes allergológus szakorvost felkeresnünk. A teszt elvégzése során a beteg tünetmentes hát bőrére készen kapható kamrás tapaszok segítségével a vizsgálandó anyagokat felragasztjuk. A leolvasás a felhelyezést követő 24. 48. és 72. órában történik.

Az allergének pontos azonosítása nem csak fogászati kezelések, de nagyobb műtétek, protézisek behelyezését megelőzően különösen javasolt, hiszen túl az anyagi veszteségeken a beteg életminőségét is nagy mértékben befolyásoló tényezőről van szó.